

**PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI
W POWIECIE LUBLINIECKIM
NA LATA 2021-2030**

LUBLINIEC 2021

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

SPIS TREŚCI

ZAMIAST WSTĘPU - POSTULAT ZMIANY JĘZYKOWEJ.....	3
ROZDZIAŁ I. STRUKTURA PROGRAMU.....	4
1. PODSTAWA PRAWNA.....	4
2. OBSZARY PROGRAMU.....	4
3. ADRESACI PROGRAMU.....	4
4. KOORDYNATOR PROGRAMU.....	4
5. PARTNERZY.....	4
6. MONITOROWANIE I WDRAŻANIE PROGRAMU.....	5
7. FINANSOWANIE.....	6
8. PODSUMOWANIE „PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE LUBLINIECKIM NA LATA 2011-2020”.....	6
ROZDZIAŁ II. DIAGNOZA.....	7
1. DEFINICJA I RODZAJE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.....	7
2. DANE DOTYCZĄCE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W POWIECIE LUBLINIECKIM.....	8
ROZDZIAŁ III. DZIAŁANIA POWIATU LUBLINIECKIEGO NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ.....	13
1. REHABILITACJA SPOŁECZNA.....	15
2. REHABILITACJA ZAWODOWA.....	16
3. DZIAŁAJĄCYMI NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	20
ROZDZIAŁ IV. CELE „PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W POWIECIE LUBLINIECKIM NA LATA 2021- 2030”.....	19
SPIS TABEL I WYKRESÓW	22
BIBLIOGRAFIA	22

Zamiast wstępu - postulat zmiany językowej.

Wiele osób pamięta jeszcze stare nazewnictwo dotyczące osób z niepełnosprawnościami. Dziś nie tylko nie używamy tej nomenklatury, ale słowa te uważane są za obraźliwe i wypierane są one również z języka potocznego. Używany jeszcze termin „osoba niepełnosprawna” zamyka człowieka w jednej przestrzeni – niepełnosprawności. A przecież schorzenie, dysfunkcja, brak czy niedobór nie określają całego człowieka. Może być on jednocześnie pracownikiem, pracodawcą, rodzicem, kolegą, uczniem....

Wyrażenie „osoba z niepełnosprawnością” nie zamyka w konkretnej szufladzie. Stwierdza, że istnieje dysfunkcja, ale nie stygmatyzuje. Podobnie jak wyrażenie „osoba z wadą wzroku, słuchu, zgryzu” zakłada, że niedobór dotyczy tylko określonej sfery.

Na szczęście język ewoluuje, co daje nadzieję, że na stałe przyjmie się postulatowe nazewnictwo.

Powyższe stać się może pierwszym – nieformalnym – zadaniem wpisanym w „Powiatowy program działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami” mówmy – a wcześniej dokonajmy takiej zmiany w sposobie myślenia – „osoby z niepełnosprawnościami” jednocześnie oczekując na zmiany ustawowe.

ROZDZIAŁ I. STRUKTURA PROGRAMU.

1. Podstawa prawna.

„Program działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w powiecie lublinieckim na lata 2021-2030” opracowany został na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573) i ma za zadanie ukierunkować oraz skoordynować działania, jakie mają być realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnościami w powiecie lublinieckim. Podstawą opracowania „Programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w powiecie lublinieckim na lata 2021-2030” poza w/w ustawą są:

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie lublinieckim na lata 2021-2030.
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920).

Program realizuje również cele zawarte w aktualnie obowiązującym wojewódzkim programie wyrównywania szans osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu.

2. Obszary Programu.

Działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami zgodne są z art. 35 a ust. 1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych i obejmują swym zakresem:

- a) rehabilitację społeczną,
- b) rehabilitację zawodową,
- c) przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

3. Adresaci Programu.

Adresaci Programu to osoby z niepełnosprawnościami zamieszkujące powiat lubliniecki, ich rodziny oraz opiekunowie.

4. Koordynator Programu.

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lublińcu, które sprawuje nadzór nad realizacją działań wyznaczonych w Programie.

5. Partnerzy.

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Lublińcu,
- Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych,
- Powiatowy Urząd Pracy w Lublińcu,
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowskich Górach,

- Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lublińcu,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Lublińcu,
- Organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu lublinieckiego,
- Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu lublinieckiego:
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boronowie,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciasnej,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Herbach,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kochanowicach,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszęcinie,
 - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pawonkowie,
 - Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Woźnikach,

6. Monitorowanie i wdrażanie Programu.

Roczna informacja z zakresu realizacji Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych będzie przekazywana przez koordynatora Zarządowi Powiatu.

Monitoring działań prowadzony będzie na podstawie osiągniętych wskaźników w oparciu o informacje przedstawione przez realizatorów poszczególnych działań. Wskaźniki i osiągnięcia zamierzonych celów będą mierzone w okresach rocznych i przedstawiane w formie sprawozdania z realizacji „Powiatowego programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami na lata 2021- 2030”.

Zgodnie z art. 44 b ust. 2 pkt 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Program został skonsultowany z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych i otrzymał pozytywną opinię.

7. Finansowanie.

Środki na realizację programu będą pochodziły z różnych źródeł, w tym z:

- a) Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- b) budżetu powiatu,
- c) budżetu gmin z terenu powiatu lublinieckiego,
- d) innych źródeł zewnętrznych.

8. Podsumowanie „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Lublinieckim na lata 2011-2020”.

„Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Lublinieckim na lata 2011-2020” został przyjęty Uchwałą Nr 45/IV/2011 w sprawie zatwierdzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lublinieckim na lata 2011-2020 wraz z programami będącymi jej uzupełnieniem: Programem Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych oraz Powiatowym Programem Pomocy Dziecku i Rodzinie w dniu 28 marca 2011 r. Strategicznym celem ww. Programu było: **stworzenie w Powiecie Lublinieckim warunków sprzyjających integracji społecznej osób niepełnosprawnych, zapobieganie społecznej marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i ich rodzin.** W latach 2011-2020 realizowano następujące cele szczegółowe:

- 1) ułatwienie funkcjonowania osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom poprzez udostępnienie informacji o przysługujących im prawach i uprawnieniach,
- 2) wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych oraz wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych przez te osoby,
- 3) ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez ogólną poprawę psychofizycznej sprawności, rozwijanie umiejętności społecznych, nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych przez osoby niepełnosprawne, usunięcie lub zmniejszenie uciążliwości różnego rodzaju barier,
- 4) ułatwienie osobom niepełnosprawnym w miarę swobodnego funkcjonowania w ich mieszkaniach oraz umożliwienie samodzielnego opuszczania mieszkań poprzez likwidację barier architektonicznych i technicznych w miejscu zamieszkania,
- 5) ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez stworzenie odpowiednich warunków do uczestnictwa w sporcie, kulturze, rekreacji i turystyce osobom niepełnosprawnym, przeciwdziałanie izolacji społecznej osób niepełnosprawnych,
- 6) utrzymanie osób niepełnosprawnych wymagających opieki jak najdłużej w środowisku zamieszkania, a w przypadku braku takiej możliwości zapewnienie im całodobowej opieki w placówkach stacjonarnych,
- 7) umożliwienie pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami oraz do korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa, a gdy niepełnosprawność i stan zdrowia tego wymagają – prawa do pracy w warunkach dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych,
- 8) usprawnienie osób dotkniętych niepełnosprawnością oraz ograniczenie skutków niepełnosprawności, a także łagodzenie skutków psychospołecznych związanych z faktem niepełnosprawności,
- 9) wspieranie osób niepełnosprawnych w procesie rehabilitacji społecznej w formie dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,

Ponadto powyższe cele realizowane były również w ramach projektu systemowego „Na przekór. Na wprost” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Priorytet VII: Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1: Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie, współfinansowanego z Unii Europejskiej ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

ROZDZIAŁ II. DIAGNOZA.

1. Definicja i rodzaje niepełnosprawności.

Zgodnie z art. 1 akapit 2 konwencji ONZ, do osób niepełnosprawnych zalicza się te osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów, co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami.

Pojęcie niepełnosprawności nie stanowi tu definicji, ale „otwarty opis” lub „nie-definicję” niepełnosprawności.

W polskim porządku prawnym definicję niepełnosprawności reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Do niej odwołuje się art. 69 Konstytucji RP, choć nadal pokutuje niejednolite podejście terminologiczne. W większości ustawy odwołują się do definicji ustanowionej w ustawie z 27 sierpnia 1997 r., ale znaleźć można również bliżej niesprecyzowane pojęcia „pracownik niepełnosprawny” (np. art. 207 § 2 pkt 5 kodeksu pracy), „osoba nieporadna” (art. 207 § 1a kodeksu karnego), „inwalida” (art. 444 § 1 kodeksu cywilnego). Pierwotnie ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych stanowiła w art. 1, że niepełnosprawną jest osoba, której stan faktyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeżeli uzyskała orzeczenie o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (znaczny, umiarkowany, lekki), o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, o rodzaju i stopniu niepełnosprawności osoby, która nie ukończyła 16 roku życia. W art. 4 określono poszczególne stopnie niepełnosprawności. Ustawą z dnia 17 grudnia 2001 r. dodano art. 4a ust. 1, zgodnie z którym osoby przed 16 rokiem życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspakajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku. Ustawą z dnia 20 grudnia 2002 r. zmieniono art. 1 i 2 ustawy. W art. 2 pkt 10 dodano definicję niepełnosprawności, która oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Jednocześnie na podstawie art. 1 ustawa dotyczy osób, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności, o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia („osoby niepełnosprawne”). W art. 4 ustawa definiuje znaczny, umiarkowany i lekki stopień niepełnosprawności oraz niezdolność do samodzielnej egzystencji.

Między definicją konwencyjną a ustawową widoczna jest różnica, w szczególności w podejściu do problemu niepełnosprawności. Konwencja odchodzi od traktowania problemu niepełnosprawności przez pryzmat działań charytatywnych, czy też ochrony i opieki socjalnej, w kierunku pełnego udziału osób niepełnosprawnych w życiu społeczeństwa. Definicja niepełnosprawności pozostaje zatem w zgodzie z rozwiązaniami wyrównującymi szanse na

aktywność i awans społeczno-zawodowy, opartymi na prawnych i systemowych mechanizmach antydyskryminacyjnych. To właśnie wyrównanie szans stanowi zasadniczy kierunek regulacji konwencyjnych.

W definicji ustawowej nadal pokutuje tzw. model medyczny, traktujący niepełnosprawność jako cechę negatywną, niedobór, anormalność, które powodują konieczność leczenia lub dostosowania do normy przy pomocy specjalisty. Definicja konwencyjna prezentuje natomiast tzw. model interaktywny, postrzegający niepełnosprawność jako cechę neutralną. Osoba niepełnosprawna przestaje być postrzegana jako beneficjent świadczeń socjalnych i inicjatyw charytatywnych. Jest pełnoprawnym uczestnikiem życia społecznego, w szczególności dzięki likwidacji ewentualnych barier. Każdy z modeli pociąga za sobą odmienny sposób traktowania osób niepełnosprawnych w życiu codziennym.¹

Osoby niepełnosprawne, zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych to osoby, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem:

1. o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (znacznego, umiarkowanego, lekkiego),
2. o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy,
3. o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia.

Zgodnie z § 32 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r., w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności przyczynę niepełnosprawności oznacza się następująco:

- 01 - **U**- upośledzenie umysłowe,
- 02 - **P**- choroby psychiczne,
- 03 - **L**- zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,
- 04 - **O**- choroby narządu wzroku,
- 05 - **R**- upośledzenie narządu ruchu,
- 06 - **E**- epilepsja,
- 07 - **S**- choroby układu oddechowego i krążenia,
- 08 - **T**- choroby układu pokarmowego,
- 09 - **M**- choroby układu moczowo - płciowego,
- 10 - **N**- choroby neurologiczne,
- 11 - **I** - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,
- 12 - **C**- całościowe zaburzenia rozwojowe.

¹ „Społeczne i prawne aspekty funkcjonowania osób z niepełnosprawnością” pod redakcją Edyty Widawskiej i Krzysztofa Skotnickiego, Wydawnictwo Akademia Jana Długosza w Częstochowie, rok 2014.

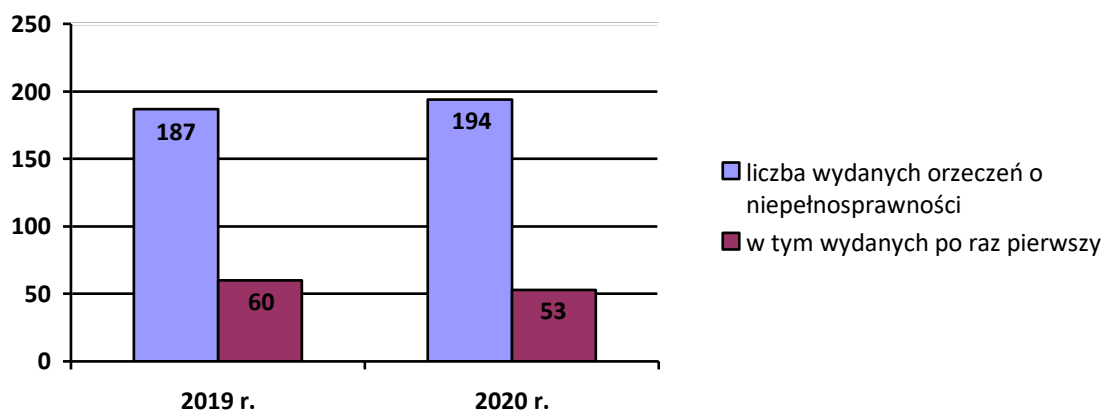
2. Dane dotyczące osób z niepełnosprawnościami w powiecie lublinieckim.

Zdiagnozowanie skali występowania zjawiska niepełnosprawności jest trudnym procesem, ze względu na brak aktualnych danych. Źródłem ostatnich szczegółowych danych dotyczących wskaźników niepełnosprawności był Narodowy Spis Powszechny z 2011 roku.

Aktualne informacje na temat osób z niepełnosprawnościami w powiecie lublinieckim dostarcza Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowskich Górach.

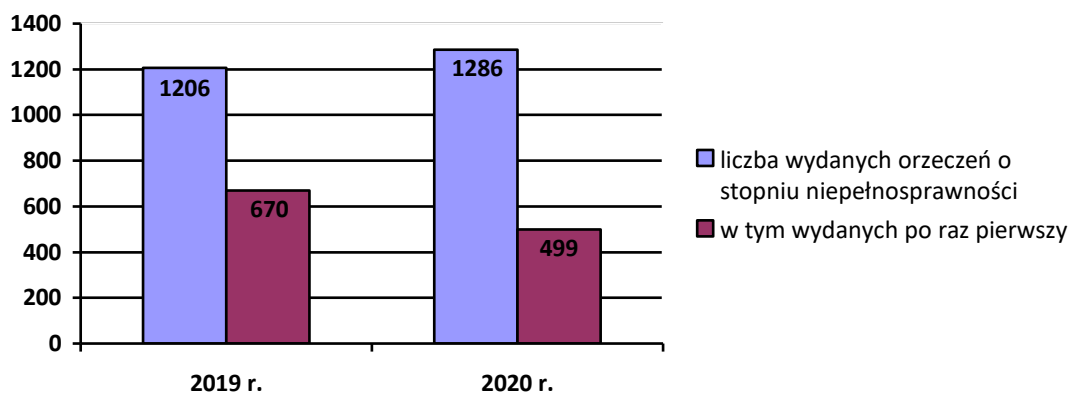
Zespół w 2019 r. wydał 187 orzeczeń o niepełnosprawności dla osób przed 16 rokiem życia, w tym 60 osób po raz pierwszy zostało zaliczonych do osób niepełnosprawnych. Dla osób powyżej 16 roku życia wydano 1206 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, w tym 670 osób otrzymało je po raz pierwszy. W 2020 r. liczba wydanych przez Zespół orzeczeń o niepełnosprawności dla osób przed 16 rokiem życia wzrosła i wynosiła 194 orzeczenia, w tym 53 osoby po raz pierwszy zostały zaliczone do osób niepełnosprawnych, ilość wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia również wzrosła do 1286, w tym 499 osób otrzymało je po raz pierwszy.

Wykres 1. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności dla osób przed 16 rokiem życia w latach 2019-2020.

Dane: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowskich Górach.

Wykres 2. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia w latach 2019-2020.

Dane: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowskich Górach.

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Dane na temat liczby wydanych orzeczeń o niepełnosprawności z podziałem na przyczyny niepełnosprawności wśród osób przed 16 rokiem życia w latach 2019-2020 obrazuje Tabela 1. Wynika z niej, że najczęstszą przyczyną niepełnosprawności wśród dzieci do 16 roku życia zamieszkujących powiat lubliniecki są choroby układu oddechowego i krążenia oraz choroby neurologiczne.

Tabela 1. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności dla osób przed 16 rokiem życia w latach 2019-2020.

Lp.	PRZYCZYNA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI *w jednym orzeczeniu mogą być max. 3 symbole	2019 r.	2020 r.
1.	01 - U - upośledzenie umysłowe	7	14
2.	02 - P - choroby psychiczne	10	7
3.	03 - L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	10	15
4.	04 - O - choroby narządu wzroku	7	8
5.	05 - R - upośledzenie narządu ruchu	16	23
6.	06 - E - epilepsja	8	9
7.	07 - S - choroby układu oddechowego i krążenia	63	50
8.	08 - T - choroby układu pokarmowego	6	7
9.	09 - M - choroby układu moczowo - płciowego	7	9
10.	10 - N - choroby neurologiczne	40	41
11.	11 - I - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	19	35
12.	12 - C - całościowe zaburzenia rozwojowe	33	34

Dane: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowskich Górach.

Tabele 2 i 3 przedstawiają dane na temat liczby orzeczeń o stopniu niepełnosprawności z podziałem na przyczyny niepełnosprawności wśród osób powyżej 16 roku życia w latach 2019 i 2020. Zawarte w niej dane wskazują, że zarówno w roku 2019 jak i 2020 do głównych przyczyn niepełnosprawności wśród osób powyżej 16 roku życia należy upośledzenie narządu ruchu oraz choroby układu oddechowego i krążenia.

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Tabela 2. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn i stopni niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia w 2019 r.

Lp.	PRZYCZYNA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI *w jednym orzeczeniu mogą być max. 3 symbole	STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI			
		Razem	Znaczny	Umiarkowany	Lekki
1.	01 - U - upośledzenie umysłowe	44	13	26	5
2.	02 - P - choroby psychiczne	162	42	96	24
3.	03 - L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	66	28	33	5
4.	04 - O - choroby narządu wzroku	42	24	15	3
5.	05 - R - upośledzenie narządu ruchu	530	266	244	20
6.	06 - E - epilepsja	18	6	9	3
7.	07 - S - choroby układu oddechowego i krążenia	366	263	101	2
8.	08 - T - choroby układu pokarmowego	82	61	21	0
9.	09 - M - choroby układu moczowo - płciowego	73	51	21	1
10.	10 - N - choroby neurologiczne	250	208	41	1
11.	11 - I - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	254	170	83	1
12.	12 - C - całościowe zaburzenia rozwojowe	7	0	4	3
RAZEM		1894	1132	694	68

Dane: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowskich Górach.

Tabela 3. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn i stopni niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia w 2020 r.

Lp.	PRZYCZYNA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI *w jednym orzeczeniu mogą być max. 3 symbole	STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI			
		Razem	Znaczny	Umiarkowany	Lekki
1.	01 - U - upośledzenie umysłowe	46	13	25	8
2.	02 - P - choroby psychiczne	165	37	107	21
3.	03 - L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	73	26	42	5
4.	04 - O - choroby narządu wzroku	31	14	14	3
5.	05 - R - upośledzenie narządu ruchu	636	267	345	24
6.	06 - E - epilepsja	37	22	14	1
7.	07 - S - choroby układu oddechowego i krążenia	422	270	149	3
8.	08 - T - choroby układu pokarmowego	74	48	24	2
9.	09 - M - choroby układu moczowo - płciowego	82	60	21	1
10.	10 - N - choroby neurologiczne	254	201	51	2
11.	11 - I - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	205	113	91	1
12.	12 - C - całościowe zaburzenia rozwojowe	12	3	4	5
RAZEM		2037	1074	887	76

Dane: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowskich Górach.

Podsumowując powyższe dane można zauważyć, że liczba osób z niepełnosprawnością w powiecie lublinieckim w roku 2020 wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim. Ponadto wśród osób z niepełnosprawnością przewagę stanowią osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności. W roku 2019 prawie 60% wszystkich osób z niepełnosprawnością stanowiły osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności. W roku 2020 procent ten był już niższy i wyniósł ponad 52%.

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

W Tabeli 4. umieszczone są dane na temat liczby osób po 16 roku życia z podziałem na poszczególne gminy powiatu lublinieckiego. Zarówno w roku 2019 jak i 2020 najwięcej orzeczeń zostało wydanych dla mieszkańców gminy Lubliniec i gminy Koszęcin.

Tabela 4. Liczba osób zaliczonych do stopnia niepełnosprawności w podziale na gminy powiatu lublinieckiego w latach 2019 i 2020

Lp.	Gminy powiatu lublinieckiego	Liczba osób niepełnosprawnych	
		2019 r.	2020 r.
1.	Gmina Boronów	44	24
2.	Gmina Ciasna	56	54
3.	Gmina Herby	66	61
4.	Gmina Kochanowice	37	56
5.	Gmina Koszęcin	119	89
6.	Gmina Lubliniec	225	275
7.	Gmina Pawonków	34	44
8.	Gmina Woźniki	80	74

Dane: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowskich Górach oraz GUS (www.stat.gov.pl)

Wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu lublinieckiego na dzień 31 grudnia 2019 r., było 75 osób z niepełnosprawnościami, co stanowiło ok. 5,2 % wszystkich zarejestrowanych w PUP. Natomiast w 2020 r. liczba osób z niepełnosprawnościami zarejestrowanych jako bezrobotni zmniejszyła się i wynosiła 68 osób, co stanowiło ok. 4,1% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców powiatu. Szczegółowe dane z podziałem na gminy obrazuje Tabela 5.

Tabela 5. Osoby z niepełnosprawnością bezrobotne w podziale na gminy powiatu lublinieckiego w latach 2019 i 2020.

Lp.	Gminy powiatu lublinieckiego	2019 r.	2020 r.
1.	Gmina Boronów	4	4
2.	Gmina Ciasna	5	7
3.	Gmina Herby	11	3
4.	Gmina Kochanowice	5	5
5.	Gmina Koszęcin	10	10
6.	Gmina Lubliniec	21	27
7.	Gmina Pawonków	7	5
8.	Gmina Woźniki	12	7
RAZEM:		75	68

Dane: Powiatowy Urząd Pracy w Lublińcu

Zgodnie z informacją uzyskaną z Powiatowego Urzędu Pracy w Lublińcu, w 2019 r. 12 osób z niepełnosprawnością zarejestrowane były jako osoby poszukujące pracy. W roku 2020 było to 15 osób. Ponadto w roku 2019 zgłoszone były 42 oferty pracy dla osób z niepełnosprawnością, a w roku 2020 - 34 oferty pracy.

ROZDZIAŁ III. DZIAŁANIA POWIATU LUBLINIECKIEGO NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ.

1. Rehabilitacja społeczna.

Rehabilitacja osób z niepełnosprawnością oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Zadania powiatu w zakresie rehabilitacji społecznej są realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Osoby z niepełnosprawnością zamieszkujące teren powiatu lublinieckiego w ramach środków PFRON ubiegają się o dofinansowanie niżej wymienionych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej:

➤ DOFINANSOWANIE DO ZAKUPU SPRZĘTU REHABILITACYJNEGO

Osoby posiadające dokument potwierdzający niepełnosprawność, spełniające kryterium dochodowe, u których występuje potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu sprzętu mogą wystąpić o dofinansowanie do zakupu sprzętów, przyrządów i urządzeń zaleconych przez lekarza.

➤ DOFINANSOWANIE DO ZAOPATRZENIA W PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE

O dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze mogą ubiegać się osoby z niepełnosprawnością – bez względu na wiek i stopień niepełnosprawności, które otrzymały refundację z Narodowego Funduszu Zdrowia i spełniają kryterium dochodowe. Wysokość dofinansowania jest uwarunkowana limitem finansowania każdego przedmiotu i udziału procentowego Narodowego Funduszu Zdrowia.

➤ DOFINANSOWANIE DO UCZESTNICTWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH OPIEKUNÓW W TURNUSACH REHABILITACYJNYCH

Jedną z form wsparcia osób z niepełnosprawnością jest ich udział w turnusach rehabilitacyjnych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych organizuje się je dla osób niepełnosprawnych o zbliżonych potrzebach odnoszących się do ich wieku, rodzaju niepełnosprawności albo rodzaju schorzeń lub dysfunkcji. Zakłada się, że uczestnictwo w tego typu aktywnościach wpływa korzystnie na rozwój kontaktów międzyludzkich, pobudza samodzielność i rozwój osobisty.

➤ LIKWIDACJA BARIER, ARCHITEKTONICZNYCH, TECHNICZNYCH I W KOMUNIKOWANIU SIĘ

Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych może być dofinansowana ze środków PFRON, jeżeli jest dokonywana w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnością oraz jeżeli ich realizacja umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi osobie z niepełnosprawnością wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

BARIERY ARCHITEKTONICZNE - to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom z niepełnosprawnością.

BARIERY TECHNICZNE - to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania, odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności, przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie osoby z niepełnosprawnością w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie.

BARIERY W KOMUNIKOWANIU SIĘ - to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie z niepełnosprawnością swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

➤ DOFINANSOWANIE DO SPORTU, KULTURY I REKREACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Z środków PFRON możliwe jest również pozyskanie dofinansowanie w zakresie działań związanych ze sportem, kulturą, rekreacją i turystyką osób z niepełnosprawnością, mających na celu aktywizację społeczną.

O środki finansowe mogą ubiegać się osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej spełniające warunki formalne dotyczące np. prowadzenia przez co najmniej 2 lata działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Wysokość dofinansowania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wynosi do 60% kosztów przedsięwzięcia.

➤ DOFINANSOWANIE DO USŁUG TŁUMACZA JĘZYKA MIGOWEGO LUB TŁUMACZA-PRZEWODNIKA

Usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika finansowane ze środków PFRON może wykonywać osoba, która jest tłumaczem przysięgłym, zarejestrowana przez Wojewodę, która prowadzi działalność gospodarczą. Tłumacza wskazuje osoba z niepełnosprawnością.

➤ PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”

W powiecie lublinieckim realizowany jest pilotażowy program „Aktywny samorząd” finansowany ze środków PFRON. Głównym celem programu jest zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Podjęte działania mają na celu:

- likwidację barier transportowych,
- likwidację barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym,
- likwidację barier w poruszaniu się,
- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej,
- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

➤ PROGRAM WYRÓWNYWANIE RÓŻNIC MIĘDZY REGIONAMI

Powiat lubliniecki uczestniczy także w kolejnych edycjach „Programu wyrównywania różnic między regionami” realizowanego przez oddział Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Katowicach.

Obszary programu:

1. obszar A – zapewnienie dostępności w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych;
2. obszar B – likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania;
3. obszar C – tworzenie spółdzielni socjalnych osób prawnych;
4. obszar D – likwidacja barier transportowych;
5. obszar E – dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych;
6. obszar F – tworzenie warsztatów terapii zajęciowej;
7. obszar G – skierowanie do powiatów poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Tabela 6. Liczba przyznanych dofinansowań na poszczególne zadania realizowane w ramach rehabilitacji społecznej przez PCPR w Lublińcu w latach 2019 – 2020.

LICZBA PRYZNANYCH DOFINANSOWAŃ NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH REHABILITACJI SPOŁECZNEJ		
ZADANIA:	Rok 2019	Rok 2020
Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	56 + 37 opiekunów	61 + 33 opiekunów
Kwota przyznanych dofinansowań	113.928	124.010
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	298	438
Kwota przyznanych dofinansowań	179.622	272.587
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	48	53
Kwota przyznanych dofinansowań	106.072	132.721
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	7	4
Kwota przyznanych dofinansowań	17.409	12.696
Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania Warsztatów Terapii Zajęciowej	50 uczestników	50 uczestników
Kwota przyznanych dofinansowań	904.800	1.024.800

Dane: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lublińcu

2. Rehabilitacja zawodowa.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, definiuje rehabilitację zawodową jako mającą „na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy”.

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Powiatowy Urząd Pracy w Lublińcu realizuje przepisy w/w ustawy i innych aktów prawnych w tym zakresie. Pierwszym etapem jest rejestracja osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności. W jej trakcie nadawany jest im status osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy. Osoby z orzeczoną niepełnosprawnością, posiadające z tego tytułu uprawnienia do świadczeń pieniężnych (np. renta z tytułu niezdolności do pracy, renta socjalna, zasiłek stały) uzyskują status osoby poszukującej pracy, natomiast osoby nie uzyskujące świadczeń pieniężnych z tytułu niepełnosprawności i spełniające inne warunki określone w Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy uzyskują status osoby bezrobotnej.

Zgodnie z art. 49 wspomnianej ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, bezrobotny niepełnosprawny należy do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, którym przysługuje pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w programach specjalnych. Osoba z niepełnosprawnością zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lublińcu, jako bezrobotna albo poszukująca pracy, niepozostająca w zatrudnieniu ma prawo korzystać z usług i instrumentów rynku pracy na zasadach określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przy czym wydatki na usługi i instrumenty rynku pracy finansowane w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotne mogą być finansowane z Funduszu Pracy lub środków PFRON, a w odniesieniu do poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu tylko ze środków PFRON.

Znaczącą zmianą mającą swe odzwierciedlenie w rehabilitacji zawodowej i aktywizacji osób niepełnosprawnych, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, było utworzenie w publicznych służbach zatrudnienia funkcji doradcy klienta. Pozwoliło to na bardziej zindywidualizowaną pomoc dla danej osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy, lepsze rozpoznanie jej potrzeb, deficytów, predyspozycji i oczekiwań.

3. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Bezpośrednie działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami w powiecie lublinieckim realizowane są przez:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lublińcu, ul. Sobieskiego 9, które wykonuje m. in. zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnością,
- Powiatowy Urząd Pracy w Lublińcu, ul. Sobieskiego 9, inicjuje działania zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz aktywizuje zawodowo osoby z niepełnosprawnościami zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1100 ze zm.)
- Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych w Lublińcu, inicjuje działania zmierzające do integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością oraz realizacji praw tych osób. Ponadto opiniuje projekty, uchwały i programy pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.
- Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogicznych w Lublińcu, ul. Sobieskiego 9, która wydaje m. in. orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, indywidualnego nauczania oraz opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.
- Ośrodki Pomocy Społecznej realizują m.in. zadania zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.), w tym dla osób z niepełnosprawnością:
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boronowie, ul. Dolna 2,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciasnej, ul. Nowa 1a,

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Herbach, ul. Lubliniecka 33,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kochanowicach, ul. Lubliniecka 7,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszęcinie, ul. Jana III Sobieskiego 11a,
 - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu, ul. Oświęcimska 30,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pawonkowie, ul. Skrzydłowska 7,
 - Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Woźnikach, ul. Rynek 6.
- Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Domu Pomocy Społecznej ul. Kochcicka 14 w Lublińcu obejmują swoją działalnością osoby dorosłe z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym i umiarkowanym. Terapia WTZ ma na celu poprawę funkcjonowania społecznego osób z niepełnosprawnością intelektualną. Indywidualne zajęcia z uczestnikami służą rozwijaniu samodzielności, zaradności osobistej, kondycji psychologicznej, przygotowaniu do podjęcia pracy.
- Dom Dziennego Pobytu „Klub Seniora” jest jednostką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Placówka służy osobom w wieku emerytalnym, niepełnosprawnym, których sprawność psychofizyczna umożliwia pobyt w środowisku, osobom samotnym i osamotnionym powyżej 60 roku życia, a także osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Lublińcu jest dziennym ośrodkiem wsparcia przeznaczonym dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnych intelektualnie i wykazujących inne przewlekłe zaburzenia psychiczne. Dom dysponuje 45 miejscami. Z usług placówki mogą korzystać osoby zamieszkałe w Lublińcu oraz w gminach ościennych, z którymi podpisane zostały porozumienia (Koszęcin, Kochanowice, Herby, Pawonków, Ciasna, Boronów).
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Lublińcu, ul. Stalmacha 90 w którym funkcjonują: Przedszkole, Szkoła Podstawowa, Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna, Branżowa Szkoła II Stopnia, Technikum, Policealna Szkoła Zawodowa, Szkoła Przesposabiająca do Pracy oraz Internat. Ośrodek oferuje formy kształcenia i opieki dla dzieci i młodzieży niesłyszących i słabosłyszących oraz niepełnosprawnych intelektualnie, z autyzmem oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi. Zapewniają edukację oraz całodobową opiekę i wyżywienie.
- Ośrodek Rehabilitacyjny p.w. św. Rafała Archaniola w Rusinowicach. Do Ośrodka przybywają niepełnosprawne dzieci i młodzież z całej Polski. Najczęściej spotykanymi jednostkami chorobowymi są: mózgowo porażenia dziecięce, zespół Downa, przepuklina oponowo-rdzeniowa, dystrofie mięśniowe, encefalopatie, stany powypadkowe, pooperacyjne. Często dane schorzenie jest sprzężone z innymi niesprawnościami jak upośledzenie umysłowe różnego stopnia, głuchota, ślepotą, napady padaczkowe.
- Organizacje pozarządowe z terenu powiatu lublinieckiego działające w obszarze pomocy osobom z niepełnosprawnościami oraz ich rodzinom, emerytom, rencistom, osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Tabela 7. Wybrane organizacje pozarządowe mające siedzibę na terenie powiatu lublinieckiego działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

1.	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niedostosowanym Społecznie "SPOMNIS"	ul. Lubliniecka 10 42-284 Herby
2.	Stowarzyszenie „Serce dla Chorego Psychiczenie”	ul. Grunwaldzka 48 42-700 Lubliniec
3.	Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Jestem”	ul. Pawła Stalmacha 14 42-700 Lubliniec
4.	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Słuchowo i Umysłowo „Uśmiech Dziecka”	ul. Pawła Stalmacha 14 42-700 Lubliniec
5.	Polski Związek Niewidomych Okręg Śląski Koło w Lublińcu	ul. Paderewskiego 7 42-700 Lubliniec
6.	Stowarzyszenie „Purpurowe Serce”	ul. Kochcicka 14 42-700 Lubliniec
7.	„Stowarzyszenie Przyjaciół Zameczka”	ul. 74 Górnośląskiego Pułku Piechoty 2 42-700 Lubliniec

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

ROZDZIAŁ IV. CELE „PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W POWIECIE LUBLINIECKIM NA LATA 2021-2030”

CELEM GŁÓWNYM „Programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w powiecie lublinieckim na lata 2021-2030” jest:

Podniesienie jakości życia osób z niepełnosprawnościami w powiecie lublinieckim poprzez zwiększenie ich udziału w sferach życia społecznego i zawodowego.

Główny cel programu jest spójny z celem zawartym w „Strategii rozwiązywania problemów społecznych powiatu lublinieckiego na lata 2021-2030”. Realizacja poszczególnych działań zawartych w Programie ma za zadanie wyrównywać szanse życiowe, wspomagać integrację ze społecznością lokalną w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami.

Cel 1: Wsparcie osób z niepełnosprawnością i ich rodzin poprzez zapewnienie dostępu do rehabilitacji społecznej.			
Działanie	Termin realizacji	Realizator/Partnerzy	Wskaźniki działania
1.1. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.	2021-2030	PCPR	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób korzystających z dofinansowania, – kwota środków wydatkowana na zadanie.
1.2. Umożliwianie osobom z niepełnosprawnościami sprawnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania poprzez likwidację barier architektonicznych, likwidację barier technicznych i w komunikowaniu się,	2021-2030	PCPR	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zlikwidowanych barier, – kwota środków wydatkowana na zadanie.
1.3. Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami poprzez zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.	2021-2030	PCPR	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób, którym zapewniono wsparcie, – kwota środków wydatkowana na zadanie.
1.4. Realizacja programów finansowanych ze środków PFRON mających na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym tj. „Aktywny samorząd”, „Program wyrównywania różnic między regionami”.	2021-2030	samorząd powiatowy, PCPR, PFRON, samorządy gminne, organizacje pozarządowe	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób z niepełnosprawnościami, które otrzymały dofinansowanie w ramach programu „Aktywny samorząd”, – ilość podmiotów objęta dofinansowaniem w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami”, – kwota środków wydatkowana na program „Aktywny samorząd”, – kwota środków wydatkowana na „Program wyrównywania różnic między regionami”.
1.5. Wspieranie udziału osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym poprzez udział w wydarzeniach kulturalnych, sportowych i turystycznych oraz inicjowanie działań na ich rzecz.	2021-2030	PCPR, organizacje pozarządowe	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w wydarzeniach, – liczba organizacji pozarządowych korzystająca

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

			ze wsparcia, – kwota środków wydatkowana na zadanie.
Cel 2: Wzmocnienie działań profilaktycznych oraz rozwój różnych form wsparcia środowiskowego dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.			
Działanie	Termin realizacji	Realizator/Partnerzy	Wskaźniki działania
2.1. Prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej	2021-2030	samorząd powiatowy, PCPR, WTZ	– liczba uczestników
2.2. Współpraca z Środowiskowym Domem Samopomocy	2021-2030	samorządy gminne	– liczba uczestników
2.3. Prowadzenie Domów Pomocy Społecznej	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, DPS	– liczba mieszkańców
2.4. Współpraca z Domami Dziennego Pobytu i instytucjami działającymi na rzecz wsparcia osobom z niepełnosprawnościami	2021-2030	samorządy gminne	– liczba uczestników
2.5. Wspomaganie rozwoju dziecka zagrożonego niepełnosprawnością	2021-2030	PPP-P, SOSW	– liczba osób korzystających ze wsparcia
2.6. Pozyskiwanie środków na rzecz wsparcia osób z niepełnosprawnościami	2021-2030	jednostki powiatowe	– kwota pozyskanych środków
2.7. Profilaktyka wykluczenia społecznego osób z niepełnosprawnościami	2021-2030	Szkoły, PPP-P, PCPR, PUP	– liczba zrealizowanych wykładów, lekcji, projektów, wydanych artykułów
Cel 3: Ograniczanie bezrobocia wśród osób z niepełnosprawnościami oraz wyrównywanie ich szans na lokalnym rynku pracy.			
Działanie	Termin realizacji	Realizator	Wskaźniki działania
3.1. Przygotowanie Indywidualnych Planów Działań dla osób z niepełnosprawnościami	2021-2030	PUP	– liczba opracowanych IPD dla bezrobotnych osób z niepełnosprawnościami, – liczba opracowanych IPD dla poszukujących pracy osób z niepełnosprawnościami.
3.2. Poradnictwo zawodowe dla osób z niepełnosprawnościami	2021-2030	PUP	– liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających ze wsparcia.
3.3. Pośrednictwo pracy dla osób z niepełnosprawnościami	2021-2030	PUP	– liczba osób z niepełnosprawnościami objętych usługami z zakresu pośrednictwa pracy.
3.4. Szkolenia dla osób z niepełnosprawnościami	2021-2030	PUP	– liczba osób korzystających ze wsparcia.
3.5. Zatrudnienie subsydiowane dla osób z niepełnosprawnościami	2021-2030	PUP	– liczba osób korzystających z takich form zatrudnienia.

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

3.6. Staże dla osób z niepełnosprawnościami	2021-2030	PUP	– liczba osób z niepełnosprawnościami skierowana na staż.
3.7. Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez osoby z niepełnosprawnościami	2021-2030	PUP	– liczba osób z niepełnosprawnościami, które rozpoczęły działalność gospodarczą, – kwota środków wydatkowana na zadanie.
3.8. Refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osób z niepełnosprawnościami.	2021-2030	PUP, PFRON	– liczba stanowisk pracy, które zostały wyposażone lub doposażone dla osoby z niepełnosprawnością, – kwota środków wydatkowana na zadanie.
3.9. Kampania informacyjna dotycząca aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami	2021-2030	PUP	– liczba kampanii i akcji promocyjnych.

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Spis tabel:

Tabela 1. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności dla osób przed 16 rokiem życia w latach 2019-2020.

Tabela 2. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn i stopni niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia w 2019 r.

Tabela 3. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn i stopni niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia w 2020 r.

Tabela 4. Liczba osób zaliczonych do stopnia niepełnosprawności w podziale na gminy powiatu lublinieckiego w latach 2019 i 2020.

Tabela 5. Osoby z niepełnosprawnością bezrobotne w podziale na gminy powiatu lublinieckiego w latach 2019 i 2020.

Tabela 6. Liczba przyznanych dofinansowań na poszczególne zadania realizowane w ramach rehabilitacji społecznej przez PCPR w Lublińcu w latach 2019 – 2020.

Tabela 7. Wybrane organizacje pozarządowe mające siedzibę na terenie powiatu lublinieckiego działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Spis wykresów:

Wykres 1. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności dla osób przed 16 rokiem życia w latach 2019-2020.

Wykres 2. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia w latach 2019-2020.

Bibliografia:

1. Strategia Rozwoju Powiatu Lublinieckiego.
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920).
4. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r., poz. 1100 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 573).
6. „Społeczne i prawne aspekty funkcjonowania osób z niepełnosprawnością” pod redakcją Edyty Widawskiej i Krzysztofa Skotnickiego, Wydawnictwo Akademia Jana Długosza w Częstochowie, rok 2014.